

ἀτροφέω, μέλ. -ήσω, δεν λαμβάνω τροφή, υποφέρω από ατροφία, σε Πλούτ.

ἄ-τροφος, -ον (τρέφω), αυτός που δεν τρέφεται, ασθενής από ατροφία, σε Ξεν.

ἄ-τρύγετος, -η, -ον (τρῦγάω), αυτός που δεν παρέχει σοδειά, άκαρπος, λέγεται για τη θάλασσα, σε Όμηρ.· λέγεται για τον αιθέρα, στον ίδ.

ἄ-τρύμων[ῶ], -ον, = ἄτρυτος, με γεν., ἀτρύμων κακῶν, μη καταπονημένος από τις δυστυχίες, σε Αισχύλ.

ἄ-τρῦτος, -ον (τρύω)· **1.** αυτός που δεν φθείρεται, ακαταπόνητος, ακατάβλητος, σε Αισχύλ., ανθεκτικός, σε Πλούτ. **2.** λέγεται για πράγματα, ακούραστος, σε Σοφ., Μόσχ.· λέγεται για δρόμο, επίπονος, σε Θεόκρ.

Ἄ-τρῦτώνη, ἡ, η Ακαταπόνητη, όνομα της Παλλάδας, σε Όμηρ. (εκτετ. τύπος του ἀτρύτη, όπως το Αἰδωνεύς από Αἰδης).

ἄ-τρωτος, -ον, I. μη πληγωμένος, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** απρόσβλητος, σε Ευρ. ἄττα, Αττ. αντί ἄσσα = τινά, κάποιος, σε Πλάτ.

ἄττα, προσφώνηση που χρησιμ. προς τους μεγαλύτερους, λέγεται για τον πατέρα, σε Όμηρ.

ἀττᾶγᾶς, -ᾶ, ὁ, πτηνό, πιθ. είδος πέρδικας ή όπως άλλοι νομίζουν, είδος μακρόραμφου πουλιού ή μεκάτσα, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

ἀτταγήν, -ῆνος, ὁ, πτηνό, πιθ. είδος αγριόγαλου, Λατ. attagen Ionicus, σε Οράτ.

ἀτταταῖ, κραυγή πόνου ή θλίψης, σε Τραγ., Αριστοφ.

ἀπτέλαβος, Ιων. -εβος, ὁ, είδος ακρίδας χωρίς φτερά, σε Ηρόδ. (άγν. προέλ.).

Ἄττης Ὑῆς, είδος εξορκισμού, που χρησιμοποιείται από τους ιερείς της Κυβέλης, σε Δημ.

Ἄττικίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ (Ἄττικός), συντάσσομαι με τους Αθηναίους, σε Θουκ., Ξεν.

Ἄττικισμός, ὁ, συμπαράταξη με το μέρος των Αθηναίων, προσήλωση σε αυτούς, σε Θουκ.

ἀττικιστί, επίρρ. (Ἄττικός), στην Αττική διάλεκτο, σε Δημ.

Ἄττικίων, κωμ. υποκορ. του Ἄττικός, μικρέ μου Αθηναίε, σε Αριστοφ.

Ἄττικός, -ῆ, -όν (ἀκτή)· **I.** Αττικός, Αθηναίος, σε Σόλων. κ.λπ.· ἡ Ἄττικῆ (ενν. γῆ), η Αττική, σε Ηρόδ. κ.λπ.· πρβλ. [Ἀτθίς](#). **II.** επίρρ. -κῶς, με τον Αττικό τρόπο, σε Δημ.

Ἄττικωνικός, -ῆ, -όν, κωμική μετατροπή του Ἄττικός, κατά τον τύπο Λακωνικός, σε Αριστοφ.

ἄττω, Αττ. αντί ἄσσω, ἄϊσσω.

ἀτύζομαι, σε ενεστ. και σε μτχ. αορ. β' ἀτυχθεῖς. — Παθ., **I.** ταράσσομαι από το φόβο, εκπλήσσομαι, θορυβούμαι, σε Όμηρ.· ἀτυζόμενοι πεδίοιο, φεύγοντας έντρομοι μέσα από την πεδιάδα, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης είμαι ταραγμένος από τη λύπη, ἀτυζόμενος, σε Σοφ., Ευρ.· με αιτ., ὄψιν ἀτυχθεῖς, μένω έκθαμβος στη θεά, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** στους μεταγεν. Επικ. βρίσκουμε τον Ενεργ. τύπο ἀτύζω, με γ' ενικ. αορ. α' ευκτ. ἀτύζαι, εκπλήσσω με τρόμο, σε Θεόκρ.

ἄ-τύμβευτος, -ον (τυμβεύω), αυτός που δεν έχει ταφεί, σε Ανθ.

ἄ-τυμβος, -ον, αυτός που δεν έχει τύμβο, σε Λουκ.

ἄ-τυράννευτος, -ον (τυραννεύω), αυτός που δεν κυβερνιέται από τυράννους, σε Θουκ.

ἄ-τύφος, -ον, αυτός που δεν έχει έπαρση ή υπεροψία, ο μετριόφρων.

ἀτύχέω, μέλ. -ήσω, αόρ. α' ἠτύχησα, παρακ. ἠτύχηκα· (ἀτυχής)· **1.** είμαι άτυχος ή ατυχής, αποτυγχάνω, δεν κατορθώνω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** με γεν., αποτυγχάνω σε κάτι, αποτυγχάνω στην απόκτηση ή στην κατάκτηση

αυτού, τῆς ἀληθείας, σε Ξεν.· ομοίως, με μτχ., σε Θουκ. **3.** ἀτυχέω πρὸς τινα, αποτυγχάνω σχετικά με έναν άλλο, δηλ. δεν κατορθώνω να πραγματοποιήσω αυτό που μου ζήτησε, σε Ξεν. — Παθ., τὰ ἀτυχηθέντα, ατυχήματα, αποτυχίες, σε Δημ.

ἀτύχημα, -ατος, τό, ατυχία, ατύχημα, αναποδιά, σε Ρήτ.

ἀ-τύχης, -ές (τυγχάνω), άτυχος, αυτός που δεν έχει τύχη, σε Δημ. κ.λπ.

ἀτύχια, ή, κακή τύχη· ατυχία, αποτυχία, αναποδιά, σε Ξεν.

ἀτῶμαι, βλ. ἀτάω.

αὔ, επίρρ. **I.** πάλι, ξανά, εκ νέου, μια φορά ακόμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· μετά από αριθμητικά, δευτερον αὔ, τρίτον αὔ κ.λπ., στον ίδ. **II. 1.** γενικά, πάλι, δηλ. ακόμη, πιο πολύ, πέραν τούτου, Λατ. porro, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **2.** απ' ετέρου, από την άλλη μεριά, ακολουθώντας το δέ, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **III.** οι πλεοναστικές φράσεις, πάλιν αὔ, αὔ πάλιν, ἔμπαλιν αὔ αὔθις αὔ, αὔθις αὔ πάλιν, είναι μόνο Αττ., κυρίως σε Τραγ.

αὔαὔ, γαβ! γαβ!, λέγεται για σκύλο, σε Αριστοφ.

αὐαίνω, Αττ. αὐ- μέλ. ἀνανῶ, αόρ. α' ηὔηνα ή αὔ — Παθ. αόρ. α' ηὔανθην ή αὔ, μέλ. Μέσ. ἀνανοῦμαι, με Παθ. σημασία· (αὔω, ξηραίνω)· **1.** ξηραίνω, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Ξεν. **2.** ξηραίνω ή μαραίνω, ἀνανῶ βίον, θα φθείρω τη ζωή μου, σε Σοφ. — Παθ., ἀνανθείς, αποξηραμένος, μαραμένος, σε Αισχύλ.· ομοίως με Μέσ. απαρ. ἀνανοῦμαι, θα φθαρώ, θα μαραθώ, σε Σοφ.

αὐἄλεος, -α, -ον (αὔος), ξηρός, μαραμένος, σε Ησίοδ.· λέγεται για τα μάτια, στεγνά, άπνα, σε Ανθ.

αὐάτα, δηλ. ἀFάτα, Αιολ. αντί ἄτη, σε Πίνδ.

αὐγάζω, μέλ. -άσω, αόρ. α' ηὔγασα, (αὐγή)· **I.** κοιτάζω το καθαρότερο φως, βλέπω με ευκρίνεια, διακρίνω, σε Σοφ.· έτσι, σε Μέσ., σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. **II.** λέγεται για τον ήλιο, ακτινοβολώ, λάμπω, τινά, σε Ευρ.

αὐγή, ή, 1. το φως του ήλιου, και στον πληθ. οι ακτίνες ή οι ηλιαχτίδες του, σε Όμηρ.· ὑπ' αὐγὰς ήελίοιο, δηλ. ακόμα ζωντανός, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, αὐγὰς έσιδεῖν, λεύσσειν, βλέπειν, σε Θεόγν., Αισχύλ., Ευρ.· αλλά, ὑπ' αὐγὰς λεύσσειν ή ίδεῖν τί, κρατώ ψηλά στο φως και κοιτάζω, στον ίδ.· κλύζειν πρὸς αὐγὰς, ανυψώνεται προς τη λάμψη του ήλιου, σε Αισχύλ., ίδ.· μεταφ., βίου δύντος αὐγαί, ο ήλιος της ζωής που δύει, στον ίδ.· αὐγή, η αυγή, το χάραμα, σε Κ.Δ. **2.** γενικά, κάθε έντονο, λαμπερό φως, όπως της φωτιάς, σε Όμηρ.· λέγεται για την αστραπή, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τα μάτια, σε Σοφ.· απ' όπου αὐγαί, όπως Λατ. lumina, τα μάτια, σε Ευρ. **3.** κάθε λάμψη στην επιφάνεια λαμπερών αντικειμένων, ανταύγεια, στιλπνάδα, αὐγή χαλκείη, σε Ομήρ. Ιλ.· αὐγὰ πέπλου, σε Ευρ.

αὐδάζομαι, μέλ. -άζομαι, αποθ., (αὐδή), κραυγάζω, φωνάζω, σε Ηρόδ.· εμφανίζεται ένας Ενεργ. αόρ. α' αὔδαζα, σε Ανθ.

αὐδάω, παρατ. ηὔδων, μέλ. αὐδήσω, Δωρ. -άσω [ā], Δωρ. γ' πληθ.

αὔδασοῦντι· αόρ. α' ηὔδησα, Δωρ. αὔδασσα, Ιων. γ' ενικ. αὐδήσασκε· επίσης ως αποθ., αὐδάομαι· παρατ. ηὔδατο, μέλ. -ήσομαι, αόρ. α' αὐδήθην (Παθ. μόνο)· (αὐδή)· **I.** με αιτ. πράγμα., **1.** βγάζω φωνή, μιλώ, φθέγγομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **2.** με αιτ. πράγμα., μιλώ ή λέγω κάτι, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· ομοίως ως αποθ., στον ίδ. — Παθ., ηὔδατο γὰρ ταῦτα, αυτά λέγονταν, στον ίδ. **3.** λέγεται για χρησμούς, εκφωνώ, διακηρύττω, λέγω, στον ίδ.· μιλώ σχετικά με ένα πράγμα, σε Αισχύλ. **II.** με αιτ. προσ., μιλώ σε, απευθύνομαι σε, πλησιάζω, σε Όμηρ.· επικαλούμαι ένα θεό, σε Ευρ. **2.** με αιτ. και απαρ., λέγω, παραγγέλλω, διατάσσω κάποιον να κάνει, σε Σοφ.· αὐδάω τινα μη ποιεῖν, απαγορεύω σε κάποιον να κάνει, σε Αισχύλ.· αὐδῶ σιωπᾶν, σε Σοφ.· ομοίως ως αποθ., στον

ιδ. **3.** καλώ με το όνομα του, ονομάζω έτσι, σε Ευρ. — Παθ., *αὐδῶμαι παῖς Ἀχιλλέως*, σε Σοφ.· *κάκιστ' αὐδόμενος*, η χειρότερη φήμη από, σε Αισχύλ. **4.** όπως το *λέγειν*, εννοώ αυτό ή εκείνο, σε Ευρ.

αὐδή, Δωρ. **αὐδά, ἦ, I. 1.** ανθρώπινη φωνή, ομιλία, αντίθ. προς το *ὄμφη* (η θεϊκή φωνή), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ήχος ή οξύς ήχος του νεύρου του τόξου, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τη σάλπιγγα, σε Ευρ.· λέγεται για το τζίτζικι (*τέττιξ*), σε Ησίοδ. **II. 1.** = *φήμη*, λόγος, φήμη, σε Σοφ., Ευρ. **2.** χρησμός, στον ιδ.

αὐδήεις, -εσσα, -εν, αυτός που μιλά με ανθρώπινη φωνή, σε Ομήρ. Οδ.· όταν το *θεὸς αὐδήεσσα*, αναφέρεται στην Καλυψώ και στην Κίρκη, σημαίνει τη θεά που χρησιμοποιεί τη γλώσσα των θνητών, στο ιδ.

αὐ-ερύω, Επικ. αορ. *α' αὐεῦσα*, ἔλκω πίσω ή προς τα πίσω, σε Ομήρ. Ιλ.· ἔλκω το τόξο, στο ιδ· *απόλ.* σε θυσία, ἔλκω το κεφάλι του θύματος προς τα πίσω έτσι ώστε να κόψω το λαιμό του, στο ιδ. (Δύσκολα θα μπορούσε να είναι σύνθετο από *αὐ* και *εῦρω*, καθώς το *αὐ* πουθενά δεν χρησιμ. με την τοπική σημασία του πίσω· *πιθ. από ἀνερύω*, δηλ. *ἀν-Φερύω*).

αὐθάδεια, ποιητ. **-ία, ἦ**, αυθαιρεσία, επιμονή, ισχυρογνωμοσύνη, απειθαρχία, αλαζονεία, σε Αισχύλ. κ.λπ.

αὐθ-άδης[α], -ες (ἦδομαι), ισχυρογνώμων, επίμονος, πεισματάρης, ἀτίθασος, απείθαρχος, αλαζόνας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· μεταφ., λέγεται για πράγματα, άσπλαχνος, σκληρός, σε Αισχύλ.· *επίρρ. -δως*, σε Αριστοφ.· *συγκρ. -έστερον*, σε Πλάτ.

αὐθαδίζομαι, αποθ., είμαι αυθάδης, ισχυρογνώμων, σε Πλάτ.

αὐθάδισμα[α], -ατος, τό, η συμπεριφορά του ισχυρογνώμονα, αυθάδεια, σε Αισχύλ.

αὐθαδό-στομος, -ον (στόμα), ισχυρογνώμων στα λόγια, σε Αριστοφ.

αὐθ-αίμων, -ον, γεν. *-ονος (αἷμα)*, αυτός που προέρχεται από το ίδιο αίμα, αδελφός, αδελφή, συγγενής, σε Σοφ.· ομοίως, **αὐθαίμος, -όν**, στον ιδ.

αὐθ-αίρετος, -ον, I. εκλεγμένος από τον εαυτό του, επιλεγμένος από τον εαυτό του, σε Ξεν. **II.** ο αφ' εαυτού, σε Ευρ.· ανεξάρτητος, σε Θουκ. **III.** λέγεται για πράγματα, αυτό που επιλέγει κάποιος, αυτός που προκαλεί στον εαυτό του, θεληματικός, εκούσιος, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ.

αὐθ-έκαστος, -ον, αυτός που λέει τα πράγματα με το όνομά τους, σε Αριστ.

αὐθεντέω, μέλ. *-ήσω*, ἔχω πλήρη εξουσία πάνω σε, *τινός*, σε Κ.Δ.

αὐθ-έντης, -ου, ό, *συνηρ. του αὐτοέντης*. **I. 1.** αυτός που κάνει οτιδήποτε με το χέρι του, αυτουργός, πραγματικός δολοφόνος, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· γενικά, κάποιος από την οικογένεια του δολοφόνου, στον ιδ. **II.** ως *επίθ.*, *αὐθέντης φόνος*, *αὐθένται θάνατοι*, φόνος που εκτελέστηκε από κάποιον της ίδιας της οικογένειας, σε Αισχύλ. (το συνθετικό *-έντης* έχει αμφιβ. προέλ.).

αὐθ-ήμερος, -ον (ἡμέρα). **I.** αυτός που γίνεται ή διαπράττεται μέσα στην ίδια μέρα, σε Αισχίν. **II.** *επίρρ.*, *αὐθημερόν* (οξύτ.), ακριβώς την ίδια μέρα, κατά την ίδια μέρα, αμέσως, σε Αισχύλ. κ.λπ.· Ιων. *αὐθημερόν*, σε Ηρόδ.

αὐθι, *επίρρ. συντετμημένο του αὐθοθι*. **1.** λέγεται για τόπο, επί τόπου, εδώ, εκεί, σε Όμηρ.· *αὐθι ἔχειν*, κρατάω αυτόν εκεί, όπως είναι, σε Ομήρ. Οδ.· **2.** λέγεται για χρόνο, πάραυτα, αμέσως, σε Ομήρ. Ιλ.

αὐθι-γενής, Ιων. **αὐτιγ-, -ές (γίγνομαι)**, γεννημένος στη στιγμή, αυτόχθων, εντόπιος, Λατ. *indigena*, σε Ηρόδ.· *αὐθιγενεῖς ποταμοί*, αυτοί που έχουν τις πηγές τους στη χώρα, στον ιδ.· *ῥδωρ αὐτιγενές*, φυσική πηγή, στον ιδ.· αυθεντικός, ιθαγενής, γνήσιος, σε Ευρ.

αὐθις, Ιων. **αὐτις**, *επίρρ. επιτετ. τύπος του αὐ*. **I.** λέγεται για τόπο· πίσω, πίσω ξανά, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄψ αὐτις*, στο ιδ.· αυτή η σημασία σπανίως σε Αττ. **II. 1.**

λέγεται για χρόνο· πάλι, εκ νέου, ξανά, σε Όμηρ., Αττ.· επιτετ., ὕστερον αὐτίς, ἔτ' αὐτίς πάλιν αὐτίς, σε Ομήρ. Ιλ., κ.λπ.· βοᾶν αὐθις, φωνάζω πάλι, σε Ξεν. **2.** χρησιμοποιείται για μελλοντικό χρόνο, πάλι, σε ὕστερο χρόνο, ακολουθως, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. **III.** χρησιμοποιείται για ακολουθία, ακόμα περισσότερο, σε ακολουθία, εξάλλου, από την άλλη πλευρά, στον ίδ., Σοφ.

αὐθ-όμαιμος, επιτετ. του ὄμαιμος, σε Σοφ.

α-ὐιάχος, -ον (δηλ. *ἀ-Φίαχος*), επίθ. για τους Τρώες, σε Ομήρ. Ιλ.· **1.** (α αθροιστικό και *ιάχη*), πολυτάραχος, θορυβώδης. **2.** (από α στερητικό), αθόρυβος, σιωπηλός.

αὐλάκ-εργάτης[ᾶ], -ου, ὁ, αυτός που σκάβει αυλάκια, σε Ανθ.

αὐλάξ, -ᾶκος, ἦ, επίσης ἄλοξ, -οκος, με Επικ. αιτ. ᾶλκα, ᾶλκας· **1.** αυλάκι που σχηματίζεται κατά το ὄργωμα, Λατ. sulcus, σε Όμηρ. κ.λπ.· αὐλακ' ἐλάυνειν, σε Ησίοδ. **2.** μεταφ. λέγεται για τη γυναίκα ως φορέα παιδιών, σε Σοφ., Ευρ. **3.** μεταφ. επίσης, το αυλάκι πάνω στο δέρμα, χαρακιά, τραύμα, πληγή, ουλή, σε Αισχύλ., Ευρ. **4.** = ὄγμος, ζώνη, ταινία, σε Θεόκρ. (Πιθ. από την ίδια ρίζα όπως το ὄλκος, Λατ. sulcus, από ἔλκω).

αὐλειος, -α, -ον και -ος, -ον, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην αὐλήν ή στην αυλόπορτα, ἐπ' αὐλείησι, στην πόρτα της αυλής, δηλ. η εξωτερική πόρτα, η πόρτα του σπιτιού, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, σε Ηρόδ. και Αττ.

αὐλέω, μέλ. -ήσω (αὐλός)· **I.** παίζω τον αυλό, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.· αὐλέω ἔξοδον, παίζω το τελευταίο ἀύλημα, σε Αριστοφ. **II. 1.** Παθ., λέγεται για τους ρυθμούς, αυτός που παίζεται από τον αυλό, σε Ξεν.· αλλά, αὐλείται μέλαθρον, αντηχεί παντού με μουσική, σε Ευρ. **2.** στη Παθ. επίσης, λέγεται για πρόσωπα, αυλούμαι, ακούω μουσική, σε Ξεν.

αὐλή, ἦ [πιθ. από ἄημι (ἄΦημι), φυσώ, (καθώς, η αὐλή ήταν ανοιχτή στον αέρα)]· **I. 1.** στον Όμηρ. η αυλή μπροστά από την οικία, που έχει κτίσματα ολόγυρά της και στη μέση το βωμό του Έρκειου Δία (Ζεὺς Ἐρκεῖος)· ήταν κάποτε ο τόπος συνάντησης της οικογένειας και η μάνδρα για τα ζώα, σε Ομήρ. Ιλ.· είχε δύο πόρτες, δηλ. την πόρτα της οικίας (πρβλ. [αὐλειος](#)), και άλλη μια που οδηγούσε μέσα από την αἴθουσαν στον πρόδρομο (πρόδρομος), σε Ομήρ. Οδ. **2.** περίβολος της αυλής, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μετά τον Όμηρ. η αὐλή ήταν ο περίβολος ή το τετράγωνο, γύρω από το οποίο ήταν χτισμένη η οικία έχοντας ένα διάδρομο (περιστύλιον), από τον οποίο οι πόρτες οδηγούσαν στα δωμάτια των ανδρών· απέναντι από την πόρτα της οικίας (πρβλ. [αὐλειος](#)) ήταν η μέσσαυλος ή μέταυλος (βλ. αυτ.), που οδηγούσε στα γυναικεία μέρη του σπιτιού, σε Ηρόδ., Αττ. **III.** γενικά, οποιαδήποτε αυλή ή θάλαμος σε Όμηρ., Τραγ.

αὐλημα, -ατος, τό (αὐλέω), κομμάτι μουσικής που παίζεται με τον αυλό, σε Αριστοφ., Πλάτ.

αὐλησις, -εως, ἦ (αὐλέω), ἦχος αυλού, σε Πλάτ.

αὐλητήρ, -ῆρος, ὁ, = αὐλητής, σε Ησίοδ. κ.λπ.

αὐλητής, -οῦ, ὁ (αὐλέω), αυτός που παίζει αυλό, Λατ. tibicen, σε Θεόγν., Ηρόδ. κ.λπ.

αὐλητικός, -ῆ, -όν (αὐλέω), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στον αυλό, σε Πλάτ.· ἡ αὐλητική (ενν. τέχνη), η τέχνη του αυληστή, στον ίδ.

αὐλητρίς, -ίδος, ἦ (αὐλέω), κόρη που παίζει αυλό, Λατ. tibicina, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

Αὐλιάδες Νύμφαι (αὐλή), Νύμφες που προστατεύουν τις μάνδρες με τα βοοειδή, σε Ανθ.

αὐλίδιον, τό, υποκορ. του αὐλή, σε Θεόκρ.

αὐλίζομαι, Μέσ. αόρ. *α' ηὐλίσάμην*, Παθ. *ηὐλίσθην*· (αὐλή)· βρίσκομαι στην αυλή, λέγεται για τα βόδια, σε Ομήρ. Οδ.· περνῶ τη νύχτα, διαμένω, σε Ευρ.· λέγεται για τους στρατιώτες, στρατοπεδεύω, καταλύω, σε Ηρόδ.

αὔλιον, τό (αὐλή), **I**. εξοχική κατοικία, αγροτική κατοικία, σε Ομηρ. Ὑμν.· μάνδρα, σταύλος, σε Ευρ., Ξεν. **II**. θάλαμος, σπήλαιο, σπηλιά, σε Σοφ.

αὔλιος, -α, -ον (αὐλή), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στις αγροτικές αυλές, αγροτικός, εξοχικός, σε Ευρ.

αὔλις, -ιδος, ή (αὐλή), μέρος όπου περνά κανείς τη νύχτα, σκηνή, κατασκήνωση, κατάλυμα, σε Όμηρ., Ευρ.

αὐλίσκος, ό, υποκορ. του *αὐλός*, μικρό καλάμι, αυλός, σε Θεόγν.

αὐλιστρίς, -ίδος, ή (αὐλίζομαι), γειτόνισσα, σε Θεόκρ.

αὐλο-δόκη, ή (δέχομαι), θήκη αυλού, σε Ανθ.

αὐλο-θετέω (τίθημι), κατασκευάζω αυλό ή φλογέρα, σε Ανθ.

αὐλοποιϊκή (ενν. *τέχνη*), ή, τέχνη κατασκευής αυλών, σε Πλάτ.

αὐλο-ποιός, ό (ποιέω), κατασκευαστής αυλών, σε Πλάτ.

αὐλός, ό (ἄμι, φυσῶ), **1**. αυλός ή καλύτερα φλογέρα (γιατί παίζεται με επιστόμιο, *γλωσσίς*, σε Αισχίν.), σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *αὐλοὶ ἀνδρήιοι* και *γυναϊκήιοι*, Λατ. *tibiae dextrae* και *sinistrae*, μπάσοι και υψίφωνοι, σε Ηρόδ.· μερικές φορές ένα πρόσωπο έπαιζε δύο αυλούς (*αὐλοὶ*) συγχρόνως, σε Θεόκρ.· *αὐλός Ἐνναλίου*, δηλ. σάλπιγγα, σε Ανθ.· *ὕπ' αὐλοῦ*, προς τον ήχο του αυλού, σε Ηρόδ.· ομοίως, *πρὸς αὐλόν, ὑπὸ τὸν αὐλόν*, σε Ξεν. **2**. οτιδήποτε μοιάζει με αυτό, όπως η υποδοχή, η οπή για την περόνη, η εγκοπή στην οποία εφάρμοζε η γλώσσα της πόρπης, σε Όμηρ.· φυσητήρας, στόμιο σωλήνα, σε Θουκ.· *αὐλός παχύς*, στην Ομήρ. Οδ. φαίνεται να σημαίνει την εκροή αίματος μέσα από το σωλήνα των ρουθουνιών.

αὐλών, -ῶνος, ό, ποιητ. επίσης ή, (*αὐλός*)· **1**. χαράδρα, φαράγγι, λαγκαδιά, σε Ομηρ. Ὑμν., Ηρόδ., Αριστοφ. **2**. διώρυγα, αυλάκι, οχετός, σε Ηρόδ. **3**.

πορθμός, στενό, σε Αισχύλ.· *αὐλῶνες πόντιοι*, θαλάσσια στενά, δηλ. αρχιπέλαγος, σε Σοφ.

αὐλ-ῶπις, -ίδος, ή (ῶψ), λέγεται για περικεφαλαία, με οπές μπροστά ώστε να προσαρμόζεται ο *λόφος*, σε Ομήρ. Ιλ.

αὐξάνω και αὔξω, (ποιητ. *ἀέξω*) μέλ. *αὐξήσω*, αόρ. *α' ηὔξησα*, παρακ. *ηὔξηκα* — Παθ. παρακ. *ηὔξημαι*, αόρ. *α' ηὔξήθην*, μέλ. *αὐξήθησομαι*, και στη Μέσ.

αὐξήσομαι· **I 1**. κάνω κάτι μεγάλο, αυξάνω, μεγαλώνω, σε Ηρόδ. κ.λπ. (Ο Όμηρ. μόνο χρησιμοποιεί *ἀέξω*). **2**. αυξάνω σε δύναμη, δυναμώνω, ενισχύω, υψώνω, σε Ηρόδ., Αττ.· επίσης, τιμῶ, δοξάζω, εγκωμιάζω, σε Τραγ., Πλάτ. **II**. Παθ., αυξάνομαι, ενδυναμώνομαι, αναπτύσσομαι, σε Ησιόδ., Ηρόδ. κ.λπ.· *αὐξάνομαι ἐς πλῆθος ἐς ὕψος*, στον ίδ.· λέγεται για παιδί, αναπτύσσομαι, μεγαλώνω, στον ίδ.· *ηὔξανόμην*, γίνομαι μεγαλύτερος, σε Αριστοφ.· ομοίως με επίθ., *αὐξάνεσθαι μέγας*, γίνομαιγάλος, σε Ευρ.

αὔξη, ή, = αὔξησις, σε Πλάτ.

Αὐξησία, ή (αὔξω), θεά της αυξήσεως, σε Ηρόδ.

αὔξησις, -εως, ή, αύξηση, ανάπτυξη, σε Θουκ.· λέγεται για το σίτο, σε Ηρόδ.

αὔξιμος, -ον (αὔξω), αυτός που μπορεί να αυξηθεί, σε Ξεν.

αὐξο-σελήνον, τό (σελήνη), αυξανόμενη σελήνη, που γεμίζει, σε Ανθ.

αὔξω, αυξάνω, βλ. **αὐξάνω**.

αὔονή, ή (αὔος), ξηρότητα, ξηρασία, σε Αισχύλ.

αὔος, -η, -ον, Αττ. αὔος, -α, -ον (αὔω)· **1**. ξηρός, λέγεται για τα ξύλα, σε Ομήρ. Οδ.· ξηραμένος, λέγεται για καρπούς, σε Ηρόδ.· μαραμένος, λέγεται για φύλλα, σε Αριστοφ.· οὐδ. ως επίρρ., *αὔον ἀυτεῖν* ή *αὔειν*, ηχώ ξηρά και

σκληρά, λέγεται για το μέταλλο, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** αποξηραμένος, ξηρός, σε Θεόκρ.

ἄϋπνια, ἦ, αὔπνια, ἔλλειψη ύπνου, σε Πλάτ.

ἄ-ϋπνος, -ον[ϋ], 1. άπνος, ξύπνιος, λέγεται για πρόσωπα, σε Ομήρ. Οδ., Αττ.: μεταφ., άπνος, αυτός που δεν ηρεμεί, *πηδάλια*, σε Αισχύλ.: *Κρήναι*, σε Σοφ. **2.** λέγεται για τις νύχτες χωρίς ύπνο, σε Ομηρ. **3.** *ϋπνος ἄϋπνος*, ανήσυχος ύπνος, κατά τον οποίο ξυπνά κάποιος εύκολα, σε Σοφ.

αὔρα, Ιων. αὔρη, ἦ (ἄρημ)· **1.** αέρας σε κίνηση, πνοή, ιδίως φρέσκια πνοή, φρέσκος πρωινός αέρας, Λατ. *aura*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. ποιητές, σπανίως στον πεζό λόγο· μεταφ., αγνός, σε Αριστοφ. **2.** μεταφ. επίσης, λέγεται για την ευμετάβολη αλλαγή των πραγμάτων, σε Ευρ., Αριστοφ.· λέγεται για οτιδήποτε τρομακτικό, σε Ευρ.

αὔριον, επίρρ. (συγγενές προς το *ἠώς*)· **I.** αύριο, Λατ. *cras*, σε Ομηρ. κ.λπ.· *ἔς αὔριον*, στην επόμενη μέρα ή κατά τη διάρκεια του πρωινού, στον ίδ. **II.** ως ουσ., η επόμενη μέρα, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.: *ἡ αὔριον* (ενν. *ἡμέρα*), η αυριανή μέρα, σε Ευρ.: *ἡ αὔριον ἡμέρα*, σε Ξεν.: *ἡ ἔς αὔριον ἡμέρα*, σε Σοφ.: *ὁ αὔριον χρόνος*, σε Ευρ.

ἄῤσαι, απαρ. αορ. α' του *αὔω*, φωνάζω.

αὔσιος, βλ. [τηῦσιος](#).

αὔσταλέος, -α, -ον, Επικ. **ἄῤσταλέος** (*αὔω*, ξηραίνω), ηλιοκαμμένος, ξηρός, στεγνός, Λατ. *siccus*, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

αὔστηρός, -ά, -όν (*αὔω*, ξηραίνω), αυτός που κάνει τη γλώσσα ξηρή και τραχιά, σκληρή, άγρια και πικρή, σε Πλάτ.: μεταφ., τραχύς, στριφνός, στο ίδ., Κ.Δ.

αὔστηρότης, -ητος, ἦ, τραχύτητα, δριμύτητα, *οἶνον*, σε Ξεν.: μεταφ., τραχύτητα, στριφνότητα, σε Πλάτ.

αὔτ-άγγελος, ὁ, αυτός που μεταφέρει ο ίδιος ένα μήνυμα, αυτός που δίνει πληροφορίες για ό,τι έχει δει ο ίδιος, σε Σοφ., Θουκ.: με γεν. πράγμα., *λόγωναὔτάγγελος*, σε Σοφ.

αὔτ-άγρετος, -ον (άγρέω), αυτός που έχει επιλέξει τον εαυτό του, που αφήνεται στη δική του επιλογή, αυθαίρετος, σε Ομήρ. Οδ., Ομηρ. Ὑμν.

αὔτ-άδελφος, -ον· I. αυτός που σχετίζεται με κάποιον με αδελφική σχέση, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** ως ουσ., ομοαίματος αδελφός ή αδελφή, στον ίδ.

αὔτ-ανδρος, -ον (άνήρ), αυτός που βρίσκεται μαζί με άνδρες, το σύνολο των ανθρώπων που αποτελείται από άνδρες, σε Πολύβ.

αὔτ-ανέσιος, ὁ, ανησιός, πρώτος ξάδελφος, σε Αισχύλ., Ευρ.

αὔτάρ, Επικ. τύπος του *ἄταρ*, σε Ομηρ.

αὔτάρκεια, ἦ, επάρκεια σε ό,τι έχει κανείς, η ανεξαρτησία, αυτάρκεια, σε Πλάτ.

αὔτ-άρκης, -ες (άρκέω), επαρκής από μόνος του, αυτός που έχει αρκετά εφόδια από μόνος του, ανεξάρτητος από τους άλλους, σε Ηρόδ., Πλάτ.: *νηδὺς αὔτάρκης*, αυτός που ενεργεί από μόνος του, σε Αισχύλ.: *χώρααὔτάρκης*, χώρα που προμηθεύει τον εαυτό της, ανεξάρτητη από εισαγωγές, σε Θουκ.: *αὔτάρκης πρὸς τι*, αρκετά δυνατός σε ένα πράγμα, στον ίδ., Ξεν.: με απαρ., ικανός να κάνει ένα πράγμα για τον εαυτό του, σε Δημ.: *αὔτάρκης βοή*, δυνατή και ρωμαλέα φωνή, σε Σοφ.

αὔτε, επίρρ. (*αὔ, τε*, όπου *τε* είναι πλεοναστικό, όπως στο *ὅστε*)· **I.** λέγεται για χρόνο, ξανά, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** λέγεται για να δηλώσει ακολουθία πάλι, πιο πέρα, ακόμα, στο ίδ., Σοφ. **2.** από την άλλη μεριά, αντιθέτως, ακολουθώντας το μέν όπως το δέ, σε Ομηρ., Αττ. ποιητές.

αὐτ-εξούσιος, -ον (ἐξουσία), αυτός που εξουσιάζει τον εαυτό του· τὸ αὐτεξούσιον, ελεύθερη δύναμη, ίδια εξουσία, σε Βάβρ.

αὐτ-επάγγελτος, -ον (ἐπαγγέλλω), αυτός που προσφέρει εθελοούσια στον εαυτό του, αυτός που κάνει κάτι με ελεύθερη βούληση, σε Ηρόδ., Ευρ., Θουκ. κ.λπ.

αὐτ-επώνυμος, -ον, αυτός που έχει το ίδιο επώνυμο με κάποιον, τινος, σε Ευρ.

αὐτ-ερέτης, -ου, ὁ, αυτός που κωπηλατεί μόνος του, δηλ. κωπηλάτης και στρατιώτης ταυτόχρονα, σε Θουκ.

ἄϋτέω[ϋ], μόνο σε ενεστ. και παρατ.· (αὔω, κλαίω)· **1.** κλαίω, φωνάζω, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· με σύστ. αντ. βοὰν ἄϋτῶ, σε Ευρ.· ἄϋτεῖ δ' ὄζυ, σε Αισχύλ. **2.** με αιτ. προσ., καλώ, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· με αιτ. προσ. και απαρ., σε Ευρ.

ἄϋτή[ϋ], ἡ (αὔω, κλαίω), κραυγή, φωνή, ιδίως οι κραυγές της μάχης, οι ιαχές του πολέμου, σε Όμηρ.· γενικά, ἦχος, σε Αισχύλ.

αὐτ-ήκοος, -ον (ἀκούω), αυτός τον οποίο ακούει κάποιος με τα ίδια του τα αυτιά, αυτήκοος, σε Θουκ., Πλάτ.

αὐτ-ἡμαρ, επίρρ. = αὐθημερόν, μέσα στην ίδια μέρα, σε Ομήρ. Ιλ.

αὐτ-ημερόν, Ιων. αντί αὐθ-ημερόν.

αὐτι-γενής, -ές, Ιων. αντί αὐθι-γενής.

αὐτίκᾱ[ι], επίρρ. (αὐτός)· **I. 1.** πάραυτα, αυτοστιγμεί, αμέσως, σε Όμηρ. κ.λπ.· αυτή η σημασία ενισχύεται με τα αὐτίκα νῦν, μάλ' αὐτίκα, σε Ομήρ.

Οδ.· με μτχ., αὐτίκ' ἴοντι, αμέσως όταν πήγαινε, στο ίδ.· ομοίως, αὐτίκα γενόμενος, αμέσως όταν γεννήθηκε, σε Ηρόδ.· αὐτίκα και μετέπειτα, τώρα και στην άλλη ζωή, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, τῶ αὐτίκα και τὸ μέλλον, σε Θουκ.· με ουσ., τὴν αὐτίχ' ἡμέραν, σε Σοφ.· ὁ αὐτίκα φόβος, ο στιγμιαίος φόβος, σε Θουκ. **2.** επίσης με αδύναμη σημασία, σύντομα, Λατ. mox, σε Σοφ. κ.λπ. **II.** για παράδειγμα, για να ξεκινήσουμε..., σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· αὐτίκα δημάλα, σε Δημ.

ἄϋτμή, ἡ (ἄημι)· **1.** αναπνοή, σε Ομήρ. Ιλ.· ἄϋτμή Ἡφαίστοιο, η φλεγόμενη πνοή του Ηφαίστου, στο ίδ.· πρὸς ἄϋτμή, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για φυσητήρες, σωλήνες, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τον άνεμο, σε Ομήρ. Οδ. **2.** ἄρωμα, μυρωδιά, οσμή, ευωδία, σε Όμηρ.

ἄϋτμήν, -ένος, ὁ, = ἄϋτμή, σε Όμηρ.

αὐτο-άνθρωπος, ὁ, τέλειος άνθρωπος, μορφή ανθρώπου, σε Αριστ.

αὐτο-βοεῖ (βοή), επίρρ., με μια μόνο φωνή, στην πρώτη φωνή, αὐτοβοεῖ ἐλεῖν, κυριεύω χωρίς χτύπημα, σε Θουκ.

αὐτό-βουλος, -ον, αυτοπροαίρετος, αυτόβουλος, σε Αισχύλ.

αὐτο-γέννητος, -ον, αυτός που δημιουργείται μόνος του, αὐτογέννητα κοιμήματα μητρός, ερωτική συνεύρεση της μητέρας με το ίδιο της το παιδί, σε Σοφ.

αὐτογνωμονέω, μέλ. -ήσω, ενεργώ σύμφωνα με τη δική μου κρίση, σε Ξεν.

αὐτο-γνώμων, -ον, γεν. -όνος, αυτός που ενεργεί σύμφωνα με την κρίση του, αυτός που ενεργεί σύμφωνα με τη δική του λογική, σε Αριστ.· επίρρ. -όνως, σε Πλούτ.

αὐτό-γνώτος, -ον (γνώναι), αυτός που αποφασίζει μόνος του, αυθαίρετος, ισχυρογνώμων, σε Σοφ.

αὐτό-γυος, -ον (γύης), λέγεται για το αλέτρι, αυτός που έχει ένα υνί από το άροτρο, σε Ησιόδ.

αὐτο-δαής, -ές (*δάω), αυτοδίδακτος, μη προμελετημένος, σε Σοφ.

αὐτο-δαΐκτος[α],-ον (δαΐζω), αυτός που αυτοκτόνησε ή φονεύτηκε αμοιβαία, σε Αισχύλ.

αὐτ-οδάξ, επίρρ., με τα ίδια του τα δόντια, *ὁ αὐτοδάξ τρόπος*, η σκληρή σου συμπεριφορά, σε Αριστοφ.

αὐτό-δεκα, μόλις δέκα, σε Θουκ.

αὐτό-δηλος, -ον, αυταπόδεικτος, κατάδηλος, σε Αισχύλ.

αὐτο-δίδακτος, -ον, αυτοδίδακτος, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.

αὐτό-δίκος, -ον (δίκη), αυτός που έχει ανεξάρτητη δικαιοδοσία, που έχει τους δικούς του νόμους, σε Θουκ.

αὐτόδιον, επίρρ., ευθύς, αμέσως, σε Ομήρ. Οδ. (Φαίνεται να είναι εκτετ. τύπος του *αὐτός*, όπως *μαψίδιος* από *μάψ*, *μινυνθάδιος* από *μίνυνθα*).

αὐτο-έκαστος, -ον, = *αὐθέκαστος*: *τὸ αὐθέκαστον*, η ιδέα ή μορφή κάθε πράγματος, σε Αριστ.

αὐτο-έντης, -ου, ὁ = *αὐθέντης*, δολοφόνος, σε Σοφ.

αὐτο-ετεί, επίρρ., στον ίδιο χρόνο, σε Θεόκρ.

αὐτο-ετής, -ές (ἔτος), στον ή σχετικά με τον ίδιο χρόνο· επίρρ., *αὐτότετες*, μέσα στον ίδιο χρόνο, εντός του χρόνου, σε Ομήρ. Οδ.

Αὐτο-θαΐς, ἡ, η ίδια η Θαΐς, σε Λουκ.

αὐτόθε, βλ. [αὐτόθεν](#).

αὐτοθελεί, επίρρ., αυθόρμητα, εκούσια, σε Ανθ.

αὐτο-θελής, -ές (θέλω), αυτός που ενεργεί σύμφωνα με τη θέλησή του, εκούσιος, σε Ανθ.

αὐτόθεν, πριν από σύμφωνο **-θε**, επίρρ.: (*αὐτοῦ*)· **I.** λέγεται για τόπο· από αυτό το μέρος ακριβώς, Λατ. *illinc*, σε Όμηρ., Αττ.: *αὐτόθεν ἐξ ἔδρης*, από εκεί ακριβώς που καθόταν, χωρίς να σηκωθεί, σε Ομήρ. Ιλ.: *αὐτόθεν ἐκ Σαλαμῖνος*, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *αὐτόθεν*, από εκεί που στέκεσαι, σε Σοφ.: *αὐτόθεν βιοτεύειν*, βρίσκει τα προς το ζην απ' αυτόν τον τόπο, σε Θουκ.: *οἱ αὐτόθεν*, ντόπιοι κάτοικοι, αυτόχθονες, τον ίδ. **II.** λέγεται για χρόνο, αυτοστιγμεί, αμέσως, Λατ. *illico*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.

αὐτόθι, επίρρ. αντί *αὐτοῦ*, αυτοστιγμεί, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.

αὐτο-κάβδαλος, -ον, αυτός που έχει γίνει απρόσεκτα, ατημέλητα, τυχαία, σε Αριστ.: επίρρ. *-λωσ*, στον ίδ. (άγν. προέλ.).

αὐτο-κᾶσιγνήτη, ἡ, αὐτάδελφη, αμφιθαλής αδελφή μου, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.

αὐτο-κᾶσίγνητος, ὁ, αὐτάδελφος, αμφιθαλής αδελφός μου, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

αὐτο-κατάκρίτος, -ον (κατακρίνω), αυτός που κατακρίνει, καταδικάζει τον εαυτό του, σε Κ.Δ.

αὐτο-κέλευθος, -ον, αυτός που πορεύεται το δικό του δρόμο, σε Ανθ.

αὐτο-κέλευστος, -ον, αυτός που έρχεται με δική του πρωτοβουλία, δηλ. απρόσκλητος ή με τη θέλησή του, σε Ξεν., Ανθ.

αὐτο-κελής, -ές (κέλομαι), = το προηγ., σε Ηρόδ.

αὐτό-κλαδος, -ον, αυτός που έχει τα δικά του κλαδιά, σε Λουκ.

αὐτό-κλητος, -ον, αυτός που κλήθηκε από μόνος του, δηλ. απρόσκλητος, σε Αισχύλ., Σοφ.

αὐτό-κομος, -ον (κόμη)· **I.** αυτός που έχει φυσικά μαλλιά, δασύτριχος, σε Αριστοφ. **II.** αυτός που έχει τα δικά του μαλλιά ή φύλλα, σε Λουκ.

αὐτο-κράτης, -ές (κρατέω), αυτός που κυβερνάται από τον εαυτό του, απόλυτος, αυτοκρατορικός, σε Ευρ., Πλάτ.

αὐτοκράτορικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σ' έναν αυτοκράτορα· επίρρ. *-κῶς*, δεσποτικός, σε Πλούτ.

αὐτο-κράτωρ, -ορος, ὁ, ἡ (κράτέω)· κύριος του ίδιου του του εαυτού· **I. 1.** λέγεται για πρόσωπα ή πόλεις, ελεύθερος και ανεξάρτητος, Λατ. *sui juris*, σε Θουκ., Ξεν. **2.** λέγεται για τους πρέσβεις, αυτός που έχει πλήρη εξουσία, πληρεξούσιος, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **3.** λέγεται για άρχοντες, απόλυτος, αυθαίρετος, δεσποτικός, στον ίδ. κ.λπ. **4.** λέγεται για συλλογισμό, αυθαίρετος, αυτός που δεν δέχεται αντιλογία, στον ίδ. **II.** με γεν., απόλυτος κύριος κάποιου, *ἑαυτοῦ*, στον ίδ.· *τῆς ἐπιτορκίας αὐτοκράτωρ*, εντελώς ελεύθερος να ορκιστεί ψευδώς, να επιορκήσει, σε Δημ.

αὐτό-κτίτος, -ον (κτίζω), αυτός που γίνεται αυτομάτως, δηλ. φυσικός, ο εκ φύσεως, *ἄντρα*, σε Αισχύλ.

αὐτοκτονέω, μέλ. *-ήσω*, σκοτώνω τον εαυτό μου, σε Σοφ.

αὐτο-κτόνος, -ον (κτείνω)· **1.** αυτός που σκοτώνει τον εαυτό του· επίρρ. -*νωσ*, με το ίδιο του το χέρι, σε Αισχύλ.· ομοίως, *χειρ αὐτοκτόνος*, λέγεται για τη Μήδεια που σκότωσε τα παιδιά της, σε Ευρ. **2.** αλληλοκτόνος, σε Αισχύλ.· *θάνατος αὐτοκτόνος*, ο αμοιβαίος θάνατος του καθενός από το χέρι του άλλου, στον ίδ.

αὐτο-κῦβερνήτης, -ου, ὁ, ἡ, αυτός που κυβερνά τον εαυτό του, σε Ανθ.

αὐτό-κωπος, -ον (κώπη), ξίφη που έχουν λαβή, σε Αισχύλ.

αὐτο-λήκῦθος, ὁ, αυτός που μεταφέρει το δικό του λαδικό στην παλαιίστρα, παράσιτος σύντροφος, απατεώνας, αγύρτης, φτωχός, ψωριάρης, ελεεινός, σε Δημ.

αὐτο-μᾶθής, -ές (μαθεῖν), αυτός που έχει μάθει από μόνος του, αυτοδίδακτος, σε Ανθ.

αὐτό-μαρτυς, -ῦρος, ὁ, ἡ, αυτός που είναι ο ίδιος μάρτυρας, αυτόπτης μάρτυρας, σε Αισχύλ.

αὐτοματίζω, μέλ. *-ίσω*, ενεργώ από μόνος μου, ενεργώ χωρίς να συμβουλευόμαι κανένα, σε Ξεν.

αὐτόματος, -η, -ον και -ος, -ον· I. 1. λέγεται για πρόσωπα, αυτός που ενεργεί με τη δική του θέληση, από μόνος του, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα, αυτός που κινείται από μόνος του, αυτός που ενεργεί από μόνος του, αυτόματος, αυτοκίνητος, λέγεται για τις πύλες του Ολύμπου ή για τους τρίποδες του Ηφαίστου, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τα φυτά που μεγαλώνουν μόνα τους, σε Ηρόδ. **3.** αυτός που δεν έχει προφανή αιτία, συμπτωματικός, στον ίδ.· *αὐτόματος θάνατος*, ο φυσικός θάνατος, σε Δημ. **II.** *αὐτόματον, τό*, απλή τύχη, *ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου* ή *ἀπὸ ταῦτομάτου*, Λατ. *srone*, κατά τύχη, φυσικά, σε Ηρόδ., Θουκ. **III.** επίρρ. **-τως**, = *ἀπὸ ταῦτομάτου*, σε Ηρόδ.

Αὐτο-μέδων, -οντος, ὁ, αυτός που κυβερνά τον εαυτό του, όνομα του ηνίοχου του Αχιλλέα, σε Ομήρ. Ιλ.

Αὐτο-μέλινα, ἡ, η ίδια η Μέλινα, σε Ανθ.

αὐτομολέω, μέλ. *-ήσω*, λιποτακτώ, σε Ηρόδ., Αττ.· *αὐτομολέω πρὸς τοὺς Πέρσας*, σε Ηρόδ.· *ἐς Ἀθήνας ἐκ Περσῶν*, στον ίδ.

αὐτομολία, ἡ, λιποταξία, σε Θουκ.

αὐτό-μολος, -ον (μολεῖν), αυτός που πηγαίνει από μόνος του, απρόσκλητος· ως ουσ., λιποτάκτης, σε Ηρόδ., Αττ.

αὐτονομέομαι, μέλ. *-ήσομαι*, αποθ., ζω με τους δικούς μου νόμους, είμαι ανεξάρτητος, σε Θουκ., Δημ.

αὐτονομία, ἡ, ελευθερία να χρησιμοποιεῖ κάποιος τους δικούς του νόμους, ανεξαρτησία, σε Θουκ. κ.λπ.

αὐτό-νομος, -ον (νέμομαι)· **1.** αυτός που ζει κάτω από τους δικούς του κανόνες, ανεξάρτητος, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** γενικά, αυτός που προέρχεται από

την ελεύθερη θέληση κάποιου, σε Σοφ. **3.** λέγεται για ζώα, αυτός που τρέφεται και περιφέρεται κατά βούληση, σε Ανθ.

αυτό-νοος, -ον, συνηρ. *-νοος, -ονν*, αυτός που ενεργεί σύμφωνα με τη δική του θέληση, ισχυρογνώμων, σε Αισχύλ.

αυτό-νύχι[τι], επίρρ. (*νύξ*): εκείνη την ίδια νύχτα, σε Ομήρ. Ιλ.

αυτό-ξύλος, -ον (*ξύλον*), αυτός που προέρχεται από απλό (ακατέργαστο) ξύλο, σε Σοφ.

αυτό-πάγης, -ές (*πήγνυμι*), αυτός που συναρμολογήθηκε από μόνος του, αυτός που χτίστηκε μόνος του, σε Ανθ.

αυτόπάθεια, ή, προσωπικά αισθήματα ή προσωπική εμπειρία κάποιου, σε Πολύβ.

αυτό-παῖθης, -ές, αυτός που μιλά από προσωπικά αισθήματα ή εμπειρία· επίρρ. *-θως*, σε Πολύβ.

αυτό-παις, -παιδος, ό, ή, το ίδιο το παιδί κάποιου, σε Σοφ.

αυτό-πήμων, -ον (*πήμα*), αυτός που έχει τις δικές του συμφορές, σε Αισχύλ.

αυτό-ποιος, -ον (*ποιέω*), αυτός που παράγεται από μόνος του, όπως το αθηναϊκό λάδι, σε Σοφ.

αυτό-πολις, ή, ελεύθερη πόλη, ανεξάρτητη, σε Θουκ.

αυτό-πολίτης, -ου, ό, κάτοικος ελεύθερης πόλης, σε Ξεν.

αυτό-πόνητος, -ον (*πονέω*), ο αφ' εαυτού δουλεμένος, σε Ανθ.

αυτό-πους, ό, ή, -πουν, τό, το ίδιο το πόδι κάποιου, σε Λουκ.

αυτό-πρεμος, -ον (*πρέμων*), αυτός που έχει μαζί του τη ρίζα, που είναι μαζί με τη ρίζα και τα κλαδιά, σε Σοφ., Αριστοφ.: *αυτόπρεμος τι διδόναι*, παραδίδομαι στην απόλυτη κατοχή, σε Αισχύλ.

αυτό-πρόσωπος, ον (*πρόσωπον*), ο ίδιος, χωρίς προσωπείο, σε Λουκ.

αυτ-όπτης, -ου, ό (*όψομαι*, μέλ. του *όράω*), αυτός που βλέπει ο ίδιος με τα μάτια του, αυτόπτης μάρτυρας, σε Ηρόδ.

αυτό-πώλης, -ου, ό (*πωλέω*), αυτός που πουλάει τα δικά του αγαθά ή προϊόντα, σε Πλάτ.

αυτοπωλικός, -ή, -όν, = το προηγ.: *ή -κή* (ενν. *τέχνη*), το επάγγελμα του αυτοπώλη (*αυτοπώλης*), σε Πλάτ.